

5. Konsekvensanalys

Version 1.0 – september 2026

Praktisk info	Upplägg
Del 5: Konsekvensanalys (del 1 och del 2) Tid: 110 (170) minuter Syfte: Att ge kunskap om hur man genomför en konsekvensanalys genom teoretisk kunskap, praktisk tillämpning samt att lära av andras erfarenheter i gruppdiskussioner. Konsekvensanalysen utgör en av de stora momenten av genomföra-fasen (do). Material: Verksamhetsbeskrivning för Lyckoby Tillagningskök, kriteriemodell för Lyckoby. Del 1: Gruppövningsinstruktion del 1, mall konsekvensanalys del 1 (A3). Del 2: Gruppövningsinstruktion del 2, mall konsekvensanalys del 2 (A3). Del 3 Repetition: Lösningförslag Lyckoby konsekvensanalys, återanvänd tidigare underlag om Lyckoby.	Del 1 Videoföreläsning del 1: 10 minuter Gruppövning del 1: 40 minuter Helgruppsredovisning: (valfritt) 20 minuter Del 2 Videoföreläsning del 2: 10 minuter Gruppövning del 2: 40 minuter Del 3 Videoföreläsning - del 3: 10 minuter Diskussion i helgrupp: (valfritt) 20 minuter Reflektionstid grupper: (valfritt) 20 minuter

Centralt innehåll - Konsekvensanalys del 1

- Konsekvensanalys del 1 handlar om att verksamheten ska lära känna sina processer och aktiviteter och förstå vad som krävs för att de ska fungera.
- Arbetet inleds med att bryta ner verksamheten i processer och aktiviteter.
- Identifiera vilka processer som verksamheten är beroende av.
- Identifiera vilka aktiviteter som finns ("vad man gör") i varje process.
- Bedöm vilka konsekvenser en störning i varje aktivitet får, utifrån en kriteriemodell med definierade konsekvenstyper.
- Bestäm acceptabel avbrottstid (MTA) för varje aktivitet, dvs hur länge en störning kan pågå innan konsekvenserna blir oacceptabla.
- Avgör vilka aktiviteter som är prioriterade och ska tas vidare, baserat på konsekvenser, avbrottstid och eventuella beroenden.
- Konsekvensanalysen ska vara en ren, stegvis kartläggning utan att ta hänsyn till redundans eller lösningar – fokus är på JA/NEJ kring acceptabla konsekvenser.
- Följ stegen i ordning, utgå från kriteriemodellen och kom ihåg att den acceptabla avbrottstiden styrs av när första konsekvenstypen passerar gränsen.
- Organisationens roll i samhällets försörjningskedjor och ömsesidiga beroenden.

Centralt innehåll - Konsekvensanalys del 2

- Konsekvensanalys del 2 fokuserar på resurser, dvs. vad verksamheten behöver för att fungera och hur snabbt resurser måste återställas efter en störning (RTO).
- Arbetet utgår från de prioriterade aktiviteterna som identifieras i den första delen av konsekvensanalysen, och resurser delas in i interna (som verksamheten själv kontrollerar) och externa (som andra aktörer ansvarar för).
- För varje resurs fastställs både återställningstid och, för informationsresurser, en återställningspunkt (RPO) som anger hur gammal informationen får vara.
- Återställningstiden får inte överstiga aktivitetens acceptabla avbrottstid.
- Resurser kan ha beroenden sinsemellan, vilket påverkar återställningsordning och krav på redundans.
- Om en resurs stödjer flera aktiviteter styr aktiviteten med kortast avbrottstid vilken återställningstid resursen måste ha.
- Kartläggningen ger ett centralt underlag för riskbedömningen, där man senare avgör om resurser kan återställas i tid och vilken redundans som behövs.

Centralt innehåll - Konsekvensanalys del 3

- Föreläsningen repeterar konsekvensanalysen och visar genom det fiktiva exemplet hur metoden dokumenteras.
- Kriteriemodellen används som grund för att bedöma konsekvenser för liv och hälsa, leveranssäkerhet och förtroende.
- Varje aktivitet (t.ex. Ta emot varor, Förvara, Tillaga, Distribuera) analyseras utifrån konsekvenser och får en acceptabel avbrottstid, som varierar från 30 minuter till 6 timmar beroende på riskerna.
- Acceptabla avbrottstider styr i sin tur återställningstider för resurser, t.ex. att beställningssystemet måste återställas inom 3 dagar för att säkerställa leveranssäkerhet av färskvaror.
- Exemplet visar hur avbrottstider och återställningstider kopplas ihop.
- Syftet är att illustrera hur konsekvensanalysen struktureras och hur den ger underlag för nästa steg: riskbedömningen.

Gruppövningar – Fiktiva exemplet: Tillagningskök i Lyckoby – (100 min)

Syftet med gruppövningarna (del 1 + del 2) är att testa metoden genom praktisk tillämpning av teoretiska kunskaper från videoföreläsning. Gruppövningarna handlar om att genomföra en konsekvensanalys (uppdelat på två delar) för ett fiktivt exempel, Tillagningsköket i Lyckoby.

** Exemplet är fiktivt och ska inte behandlas som ett facit. Syftet är att exemplifiera metoden och hur den kan dokumenteras.*

Tips: Läs hela instruktionen och håll det enkelt!

Inför övningsuppgiften:

- Deltagarna delas in i grupper om 4-6 personer för gemensamt arbete.
- Grupperna tilldelas arbetsmaterial (enligt ovan).
- Det är fördelaktigt om grupperna kan genomföra övningarna i lokaler som ger utrymme för diskussioner.

Del 1: Identifiera prioriterade aktiviteter – (40 min)

Genomför en konsekvensanalys på tillagningsköket i Lyckoby. Syftet är att applicera metoden.

Stödfrågor för att ta er an uppgiften är:

- Vilka aktiviteter består verksamheten av?
- Vilka kritiska beroenden har verksamheten?

Ta en aktivitet i taget för att säkerställa att ni hinner igenom minst en:

- Utgå från kriteriemodellen - Vad blir konsekvenserna av en störning i aktiviteten? Vem drabbas av en störning aktiviteten? Drabbas olika delar av verksamheten olika? Skiljer konsekvenser sig åt mellan externa och interna aktiviteter?
- Hur länge kan aktiviteten ligga nere innan det ger oacceptabla konsekvenser (avbrottstid)?
- Är aktiviteten prioriterad?

Tänk på att inte hamna i för detaljerade diskussioner! Tanken är att testa metoden på en verksamhet.

KOM IHÅG:

- Håll er till frågeställningen – ta en fråga i taget (i den ordningen de kommer).
- Håll det enkelt – undvik att fastna i diskussioner om detaljer.
- Här kan ni välja att använda medföljande mallar eller egna mallar.
- Utgå från Lyckobys kriteriemodell i bedömningen av avbrottstider.
- Tips: använd post-it lappar så blir det lätt att flytta runt och ändra.
- Tips: Det kan vara värdefullt att använda tidigare verksamhetsanalyser för att använda som underlag för att identifiera mål, uppdrag och krav.

Redovisning (valfritt) (ca 20 min)

Deltagarna (grupperna) redovisar i helgrupp hur de tagit sig igenom övningen, vilka utmaningar de stött på och hur de tagit sig igenom dem. Syftet med redovisningen är att dela erfarenheter av att arbeta med metoden. Fokus är processen, inte resultatet från verksamheten i Lyckoby.

Del 2: Identifiera resurser och återställningstider (40 min)

Gör en konsekvensanalys för tillagningsköket i Lyckoby.

Stödfrågor för att ta er an uppgiften är:

- Vilka resurser behövs för att kunna genomföra respektive prioriterad aktivitet?
- Finns det beroenden mellan resurserna eller de prioriterade aktiviteterna?
- När behöver de olika resurserna kunna användas igen efter en störning eller ett avbrott? Glöm inte att återställningstiden inte får vara längre än avbrottstiden. Kopplar resursen till flera prioriterade aktiviteter är det den aktiviteten med kortast avbrottstid som är styrande.

Känns det svårt? Tänk på att inte hamna i för detaljerade diskussioner! Syftet är att applicera metoden.

OBS: gör antaganden där det behövs men glöm inte att anteckna.

Del 3: Diskussionsuppgift för repetition av konsekvensanalys (valfritt) (20 min)

Deltagarna får reflektera i arbetsgrupperna över det som presenterats i filmen *Konsekvensanalys: Repetition och exempel* och eventuellt justera sin egen gruppuppgift. Därefter redovisar grupperna för varandra genom att ge exempel på hur de har diskuterat (*Fördela tid efter antalet deltagare och grupper*).

- Vad tar de med sig från steget/momentet, vad har varit svårt?
- Hur förhåller sig den presenterade konsekvensanalysen i Lösningsförslag konsekvensanalys till gruppens arbete?
- Vad kunde gruppen gjort annorlunda?
- Vill gruppen ändra på något i det egna arbetet utifrån vad som visades i presentationen? I så fall vad?
- Hur gick diskussionerna i gruppen?

Diskussionen ska fokusera på processen snarare än vad de skrivit som svar på respektive fråga!

Reflektion i helgrupp (valfritt) (ca 20 min)

- Dela erfarenheter. Hur gick diskussionerna i gruppen? Hur förhöll sig gruppernas resultat till förslaget presenterat i filmen?

Frågor till deltagarna

- Finns det stöd att få inom organisationen i identifieringen av aktiviteter, konsekvenser eller avbrottstider? (dokumentation, regleringar etc)
- Hur kan man resonera kring interna och externa resurser?
- Har ni tips på hur man kan tänka kring bedömning av avbrottstider?
- Hur kan man tänka kring tidsperspektivet kort och lång sikt? Har de tips om hur man kan tänka kring identifieringen av aktiviteter? (avgränsning, namnge)

Stödmaterial och länkar

- **Myndigheten för civilt försvar: Tips för genomförande av workshop i kontinuitetshantering** (MSB1413 – reviderad december 2023).
- **Myndigheten för civilt försvar: Dokumentationsmall för arbete med kontinuitetshantering** (MSB1412 – reviderad mars 2024).
- **Myndigheten för civilt försvar: Processbild för konsekvensanalys – ifyllbar mall (kontinuitetshantering)** (MSB1508 – reviderad september 2020).
- **Länsstyrelsen Östergötland – Handbok i kontinuitetshantering: Fördjupning på sidorna 33–46 – Workshop 2: Konsekvensanalys.**
- **FSPOS – Vägledning: Fördjupning på sidorna 38–43 – Kapitel B.1. Konsekvensanalys, och mall på sidan 48 – Konsekvensanalys.**
- **Länsstyrelsen Östergötland – Mallar, presentationer och stöd: Syfte och metod – Konsekvensanalys.**
- **Västerås stad – Metodpresentation: Beskrivning och exempelmall på bild 9–12.**
- **Myndigheten för civilt försvar: Samlat stöd för arbete med kontinuitetshantering.** www.msb.se/kontinuitetshantering.
- **Myndigheten för civilt försvar: Förenklat exempel på kontinuitetshantering – Kommunal räddningstjänst** (MSB1500 – reviderad september 2020).
- **Myndigheten för civilt försvar: Förenklat exempel på kontinuitetshantering kommunalt vattenverk** (MSB1501 – reviderad september 2020).
- **Myndigheten för civilt försvar: Förenklat exempel på kontinuitetshantering boende** (MSB1512 – reviderad september 2020).
- **Myndigheten för civilt försvar: Förenklat exempel på kontinuitetshantering akutmottagning** (MSB1502 – reviderad september 2020).
- **Myndigheten för civilt försvar: Förenklat exempel på kontinuitetshantering sjukresor** (MSB1503 – reviderad september 2020).